

DPH – Modul eLearning 10

PRÁVO NA ODPOČÍTANIE DANE Poznatky z kurzu

Toto je užitočné zhrnutie najdôležitejších informácií z kurzu.

Tento e-learningový kurz vychádza z právnych predpisov EÚ o DPH v platnom znení od 01.01.2020 (smernica Rady o spoločnom systéme DPH, smernica Rady o pravidlách pre vrátenie DPH a vykonávacie nariadenie Rady o spoločnom systéme DPH).

Tento modul je súčasťou rozsiahlejšieho kurzu o DPH a pozostáva z nasledujúcich častí:

- Úvod
- Územie
- Zdaniteľná osoba
- Transakcie
- Miesto zdaniteľnej transakcie
- Digitálne služby a zjednodušený režim kontaktného miesta (MOSS)
- Zdaniteľná udalosť a základ dane
- Sadzby
- Oslobodenie od dane
- **Právo na odpočítanie dane**
- Vrátenie dane
- Povinnosti

Tento kurz sa venuje otázkam „**Kto môže odpočítať daň? Aká daň sa môže odpočítať? Kedy sa môže daň odpočítať? Kde sa môže daň odpočítať?**“

1. Ciele vzdelávania

Na konci školenia budete vedieť:

- **kto môže odpočítať daň:** len zdaniteľné osoby uskutočňujúce daňové transakcie alebo niektoré transakcie oslobodené od dane môžu odpočítať DPH na vstupe;
- **aká daň sa môže odpočítať:** odpočítať možno len DPH na vstupe, no je potrebná úprava tejto odpočítanej DPH na vstupe, ktorá bude odrážať zmenu zdaniteľného plnenia za určité obdobie;
- **kedy sa môže daň odpočítať:** právo na odpočítanie DPH vzniká, keď vzniká daňová povinnosť;
- že kombinácia transakcií s právom na odpočítanie a bez práva na odpočítanie vedie k **pomernému odpočítaniu dane**, ktoré sa bude týkať tých transakcií, pri ktorých existuje právo na odpočítanie dane;

- ako odlíšiť **odpočítateľnú** od **neodpočítateľnej DPH na vstupe** pri transakciách oslobodených od dane a zdaniteľných transakciách a s tým spojené právo na odpočítanie dane na vstupe;
- akú sú ďalšie **obmedzenia** práva na odpočítanie dane;
- že pri odpočítavaní dane sú potrebné **úpravy**;
- ako uplatniť právo na odpočítanie dane cez **odpočet** alebo **vrátenie** dane.

2. Vymedzenie pojmov

Daň na vstupe: DPH na vstupe je daň zaplatená zdaniteľnou osobou za tovar a služby zakúpené na účely jej podnikateľskej činnosti. V systéme čistej dane z pridanej hodnoty je dôležité, aby zdaniteľná osoba mala právo na odpočítanie DPH na vstupe, ktorá vznikla pri predchádzajúcej transakcii.

Daň na výstupe: DPH na výstupe je DPH, ktorú zdaniteľná osoba účtuje svojim zákazníkom za predaj tovaru a poskytnutie služieb. Odpočítať možno len daň na vstupe.

Zdaniteľné transakcie: sú zdaniteľné transakcie, ktoré sú zaťažené DPH.

Transakcie oslobodené od dane s odpočítateľnou daňou: Transakcie oslobodené od dane, ako je dodanie tovaru v rámci vývozu a dodanie tovaru v rámci Spoločenstva, dávajú právo na odpočítanie DPH na vstupe v súvislosti s týmito transakciami.

Transakcie oslobodené od dane s neodpočítateľnou daňou: Transakcie oslobodené od dane spojené s určitými činnosťami vo verejnom záujme, napríklad nemocničná a lekárska starostlivosť alebo iné činnosti, ako sú hazardné hry alebo dodanie poštových známok za nominálnu hodnotu alebo dodanie daňových kolkov, neoprávňujú na odpočítanie DPH na vstupe v súvislosti s týmito transakciami.

Zdaniteľná osoba: každá osoba, ktorá pravidelne a nezávisle vykonáva nejakú ekonomickú činnosť.

Nezdaniteľné právnické osoby: niektoré kategórie právnických osôb, ako sú orgány verejnej správy a podniky bez ekonomickej činnosti.

Osoba povinná platiť daň: osoba, ktorá je zo zákona povinná uhradiť DPH daňovému úradu.

Konečný spotrebiteľ: koncový spotrebiteľ hotového výrobku, ktorý znáša celé bremeno dane.

3. Kto si môže odpočítať daň?

- Zdaniteľné osoby, ktorí vykonávajú zdaniteľné transakcie a niektoré transakcie oslobodené od dane, si môžu odpočítať DPH súvisiacu s týmito transakciami: nákup tovaru alebo služieb,
- Nadobudnutie tovaru a,

- Dovoz tovaru.

Zásada čistej DPH zabezpečuje, že daň sa vypočíta len z pridanej hodnoty a zdaniteľné osoby v dodávateľskom reťazci si môžu odpočítať daň zaplatenú pri predchádzajúcich transakciách.

Existujú **dva typy transakcií, ktoré sú oslobodené od dane:**

- tie, na ktoré sa vzťahuje právo na odpočítanie dane (**zdaniteľné transakcie a transakcie oslobodené od dane s odpočítateľnou daňou**) a
- tie, na ktoré sa toto právo nevzťahuje (**transakcie oslobodené od dane s neodpočítateľnou daňou**).

4. Z čoho sa môže daň odpočítať?

DPH za tovar alebo služby, ktoré zdaniteľná osoba kúpila, nadobudla alebo doviezla a ktoré **sa používajú na zdaniteľné transakcie, sa môže odpočítať.**

V prípade:

- dodania tovaru alebo služieb: DPH, ktorá je splatná alebo zaplatená;
- nadobudnutia tovaru v rámci Spoločenstva: DPH, ktorá je splatná; dovozu tovaru: DPH, ktorá je splatná alebo zaplatená.

Odpočítanie DPH sa **tiež vzťahuje** na tie **transakcie oslobodené od dane, pri ktorých možno uplatniť právo na odpočítanie dane**, ale len ak sú uvedené v článku 169.

Ak sú transakcie určené na súkromnú spotrebu alebo sú oslobodené od dane bez práva na odpočítanie dane, potom neexistuje žiadne právo na odpočítanie DPH.

V prípade nehnuteľného majetku, ktorý je súčasťou podnikateľského majetku zdaniteľnej osoby a ktorý sa používa na účely podnikania zdaniteľnej osoby, ako aj na súkromné účely, sa výdavky na DPH súvisiace s týmto majetkom odpočítajú v súlade so zásadami ustanovenými v článkoch 167a, 168, 168a, 169, 173. DPH je odpočítateľná iba v takom podiele, v akom sa majetok používa na účely podnikania zdaniteľnej osoby.

5. Kedy sa môže daň odpočítať?

Právo na odpočítanie DPH vzniká v podstate v okamihu **vzniku daňovej povinnosti pri odpočítateľnej dani.**

Zdaniteľná udalosť nastane spravidla vtedy, keď sú splnené všetky zákonné podmienky na vznik daňovej povinnosti pri DPH. Členské štáty si môžu v rámci voliteľného systému ustanoviť to, že právo na odpočítanie dane u zdaniteľnej osoby, ktorá samotná je povinná

odviesť DPH podľa článku 66 písm. b), sa odkladá do času, kým dodávateľ nebude mať uhradenú DPH za dodaný tovar alebo služby. (čl. 167, 167a).

6. Kde sa môže daň odpočítat'?

Právo na odpočítanie DPH na vstupe sa môže uplatniť iba v členskom štáte, v ktorom sa uskutočnila zdaniteľná transakcia, pri ktorej bola účtovaná DPH.

Preto odpočítanie DPH nespôsobí žiadne problémy, ak zdaniteľnej osobe je účtované DPH v členskom štáte, v ktorom má sídlo alebo je identifikovaná na účely DPH.

Príklad: zdaniteľná osoba v členskom štáte A nakúpi tovar s cieľom predat' ho svojim zákazníkom a dostane faktúru s DPH. V tomto prípade môže zdaniteľná osoba podať daňové priznanie k DPH v tom členskom štáte, v ktorom má sídlo. S týmto daňovým priznaním si môže uplatniť právo na odpočítanie DPH na vstupe.

Pre zdaniteľné osoby, ktoré **nemajú sídlo v členskom štáte, v ktorom museli zaplatiť DPH,** sa vydala osobitná smernica, ktorou sa ustanovujú pravidlá pre vrátenie DPH (smernica 2008/9/ES a 86/560/EHS). Táto smernica sa uplatňuje pri žiadostiach o vrátenie dane podávaných od roku 2010.

Ďalšie informácie nájdete v kurze „Vrátenie DPH“.

7. Akú sumu možno odpočítat'?

Rovnica na výpočet sumy DPH skutočne splatnej daňovému úradu zahŕňa odpočítateľné sumy DPH: DPH na výstupe mínus DPH na vstupe sa rovná čistej sume splatnej DPH alebo čistej sume DPH na vrátenie.

DPH na výstupe – DPH na vstupe = čistá suma splatná alebo na vrátenie

DPH na výstupe= základ dane zdaniteľných transakcií x sadzba DPH

DPH na vstupe= suma odpočítateľnej DPH

V prípade **dodania tovaru alebo služieb** je DPH, ktorá sa má odviesť daňovému úradu, čistá suma, ktorá je vypočítaná ako rozdiel **medzi DPH na výstupe a DPH na vstupe.**

V prípade **nadobudnutia tovaru v rámci Spoločenstva** si kupujúci **môže odpočítat' DPH na vstupe.** To znamená, že situácia je daňovo neutrálna. Tento systém zaisťuje, že transakcia je zdanená v členskom štáte, v ktorom sa tovar spotrebúva alebo používa.

Príklad: Nábytok je zaslaný z Lotyšska do Litvy. Nábytok stojí 1 000 EUR. Kupujúci musí zaplatiť DPH pri nadobudnutí. Sadzba DPH je 20 %. Kupujúci zaplatí 200 EUR DPH na vstupe.

Zároveň si môže odpočítať DPH splatnú pri nadobudnutí ako DPH na vstupe, čo je 200 EUR. To znamená, že situácia je daňovo neutrálna: $1\ 000 \times 20\% (200\ \text{EUR}) - 200\ \text{EUR} = 0$.

Kupujúci však niekedy nemá právo na odpočítanie dane, čo bude mať za následok daňovú povinnosť.

V prípade **dovozu tovaru** kupujúci musí zaplatiť DPH pri dovoze. Zároveň si **môže odpočítať DPH zaplatenú pri dovoze ako DPH na vstupe**. (Upozorňujeme, že ak dovážate odevy, stále ste povinní platiť DPH pri dovoze, ale nebudete mať nárok na odpočítanie dane).

Právo na odpočet je možné uplatniť, ak zdaniteľná osoba má doklad alebo je držiteľom potrebného dokladu, napríklad faktúry alebo dokladu o dovoze, alebo spĺňa iné formalities (podmienky sú uvedené v článku 178).

V niektorých prípadoch bude potrebné **upraviť** odpočítanú DPH, ak sa použitie kapitálového majetku v určitom období zmení. Úprava sa musí **rozložiť na obdobie na úpravu odpočítanej dane v minimálnej dĺžke 5 rokov** podľa smernice o spoločnom systéme DPH, alebo pri nehnuteľnom majetku aj na dlhšie obdobie, dĺžka ktorého je na rozhodnutí členských štátov, ale nesmie to byť viac ako 20 rokov.

Úpravy môžu byť nutné v dôsledku zmien ceny alebo zmien v používaní.

Prístup k e-learningovým kurzom, ktoré nepodliehajú obmedzeniam, je možný cez webovú lokalitu EUROPA: https://ec.europa.eu/taxation_customs/eu-training/general-overview.en.

Nezabudnite, že toto je stručné a užitočné zhrnutie najdôležitejších informácií z kurzu. Za autentické sa považujú iba právne predpisy Európskej únie uverejnené v Úradnom vestníku Európskej únie. Komisia nenesie za školenie žiadnu zodpovednosť.